

ZAMONAVIY TIL O'RGANISHDA SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARINING O'RNI: IMKONIYATLAR VA AMALIY TAJRIBA

Odiljonova Zulfiyaxonim Avazbek qizi

O'zbekiston Davlat Jahon tillari Universiteti talabasi

Ilmiy rahbar: Jumayeva Umida Abdurahim qizi

Annotatsiya. Ushbu maqola zamonaviy til o'rganish jarayonida sun'iy intellekt (AI) texnologiyalarining tutgan o'rni, ularning ta'lim samaradorligini oshirishdagi imkoniyatlari hamda amaliy qo'llanish jihatlari tahlil qilinadi. Tadqiqot davomida AI vositalarining shaxsiylashtirilgan o'quv tajribalarini yaratish, avtomatlashtirilgan baholash tezkor feedback va interaktiv dasturlar orqali til o'rganish samaradorligini oshirishdagi ahamiyati o'rganiladi. Shuningdek, tadqiqotda olimlarning fikrlari asosida AI ning pedagogik jarayonlarga, o'quvchilarning mustaqil o'rganish ko'nikmalarini rivojlantirishga va til o'rgatishdagi muammolarni hal qilishga ta'siri tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: sun'iy intellekt, til o'rganish, shaxsiylashtirilgan o'quv tajribasi, interaktiv platforma, avtomatlashtirilgan baholash, pedagogik samaradorlik, ta'lim texnologiyalari, amaliy tajriba

Аннотация. В данной статье анализируются роль, возможности и практическое применение технологий искусственного интеллекта (ИИ) в современном изучении языков. В ходе исследования рассматривается значение инструментов ИИ в создании персонализированного обучения, автоматизированного оценивания, мгновенной обратной связи и повышении эффективности изучения языка через интерактивные программы. Также на основе мнений ученых анализируется влияние ИИ на педагогические процессы, развитие навыков самостоятельного обучения учащихся и решение проблем в обучении языкам.

Ключевые слова: искусственный интеллект, изучение языков, персонализированный опыт обучения, интерактивная платформа, автоматизированное оценивание, педагогическая эффективность, образовательные технологии, практический опыт.

Abstract. This article analyzes the role, opportunities, and practical applications of Artificial Intelligence (AI) technologies in modern language learning. The study explores the significance of AI tools in creating personalized learning experiences, automated assessment, instant feedback, and enhancing language learning efficiency through interactive programs. Furthermore, based on scholarly perspectives, the impact of AI on pedagogical processes, the development of learners' independent study skills, and the resolution of language teaching challenges are analyzed.

Keywords: artificial intelligence, language learning, personalized learning experience, interactive platform, automated assessment, pedagogical efficiency, educational technologies, practical experience.

Kirish. Bugungi kunda raqamli texnologiyalarning jadal rivojlanishi ta'lim tizimiga ham sezilarli ta'sir ko'rsatmoqda. Xususan, sun'iy intellekt texnologiyalarining ta'lim jarayoniga kirib kelishi til o'rganish metodikasida yangi imkoniyatlarni yuzaga keltirdi. An'anaviy ta'lim usullarida o'quvchi va o'qituvchi o'rtasidagi bevosita

muloqot asosiy o'rin tutgan bo'lsa, zamonaviy yondashuvlarda individual ehtiyojlarga moslashtirilgan raqamli vositalardan foydalanish tobora kengayib bormoqda.

Sun'iy intellektga asoslangan platformalar til o'rganuvchilarga mustaqil ravishda bilim olish, xatolarni tezkor aniqlash, talaffuzni tahlil qilish hamda lug'at boyligini oshirish imkonini bermoqda. Ayniqsa, avtomatik tarjima tizimlari, interaktiv mobil ilovalar va virtual suhbatdosh dasturlar til o'rganish samaradorligini oshirishda muhim vosita sifatida namoyon bo'lmoqda.

Hozirgi davrda xorijiy tillarni o'rganishga bo'lgan ehtiyojning ortishi bilan birga, o'quv jarayonida innovatsion texnologiyalarni qo'llash masalasi dolzarb ahamiyat kasb etmoqda. Shu nuqtayi nazardan, sun'iy intellekt texnologiyalarining til ta'limidagi imkoniyatlarini ilmiy jihatdan o'rganish, ularning amaliy natijalarini tahlil qilish va samarali jihatlarini aniqlash muhim tadqiqot yo'nalishlaridan biri hisoblanadi.

Mazkur maqolada zamonaviy til o'rganish jarayonida sun'iy intellekt texnologiyalarining roli, ularning afzalliklari hamda amaliy qo'llanish tajribasi tahlil qilinadi.

Asosiy qism. Sun'iy intellekt (AI) jamiyatimizni qayta qurishda va turli sohalarda, jumladan, ta'limda ham intellektual mavjudot sifatida harakat qilish qobiliyati bilan kelajakda "yangi davrni" va'da qilishda muhim rol o'ynaydi. Oxirgi vaqtlarda ta'lim sohasida Aning qo'llanilishi sezilarli rivojlanishni ko'rsatdi va foydalanish mumkin bo'lgan yangi AI vositalari sonida ham keskin o'sish kuzatildi. Ta'lim sohasida tadqiqotchilar Aning o'qituvchilar va o'quvchilar uchun yaratayotgan imkoniyatlari haqida xabar bermoqdalar. Ta'limdagi Aning ushbu evolyutsion trayektoriyasi yuksalib bormoqda va turli fanlar, jumladan til ta'limi bo'yicha tadqiqotlarning eksponentsial o'sishini ko'rsatmoqda.[1, 2-b.].

Ushbu jarayon ayniqsa til o'rganish sohasida yaqqol ko'zga tashlanmoqda, chunki sun'iy intellekt o'quv materiallarini individual ehtiyojlarga moslashtirish, xatolarni tezkor aniqlash va mustaqil o'rganish samaradorligini oshirish imkonini beradi. AI vositalarining ko'payishi til o'rganishda yangi metodik imkoniyatlarni yaratmoqda. Ayniqsa, interaktiv dasturlar orqali o'quvchi darsdan tashqari vaqtda ham mustaqil shug'ullanish imkoniga ega bo'lmoqda.

Sun'iy intellekt (AI) turli sohalarda inqilob qildi, bunda ta'lim eng kuchli ta'sir ko'rsatilgan sohalardan biri bo'ldi. Til o'rganish sohasida AI an'anaviy o'qitish usullaridan tashqari ko'plab innovatsion yechimlarni taklif etadi. Ushbu yechimlarga shaxsiylashtirilgan o'quv tajribalari, moslashuvchan qayta aloqa mexanizmlari va individual o'quvchi ehtiyojlariga javob beradigan kengaytirilgan interaktiv vositalar kiradi. Aning tabiiy tilni qayta ishlash (NLP), moslashuvchan o'rganish tizimlari va shaxsiylashtirilgan qayta aloqadagi roli hozirgi zamonaviy til ta'limida ajralmas hisoblanadi. Ushbu AI asosidagi vositalar va metodologiyalar, ayniqsa, Ingliz tili chet tili sifatida (EFL) o'qitiladigan kontekstda juda muhim bo'lib, ular til to'siqlarini yengishga va o'quvchilarga moslashtirilgan yordam ko'rsatishga yordam beradi. Sun'iy intellektning ta'lim paradigmalariga, ayniqsa til o'rganishga integratsiyalashuvi o'qitish usullari va o'rganish tajribasiga sezilarli ta'sir ko'rsatgan inqilobiy o'zgarish bo'lib, pandemiyadan keyingi davrda natijalar, akademik samaradorlik va munosabatlarning yaxshilanishiga olib keldi [3, 2-b.].

Zamonaviy til o'rganish tizimida sun'iy intellekt nafaqat nazariy bilim beruvchi, balki o'quvchi bilan 24/7 rejimida muloqotga kirisha oladigan "shaxsiy repetitor"

vazifasini o'taydi. Bu esa o'z navbatida an'anaviy ta'limdagi ayrim cheklovlarni bartaraf etishga xizmat qiladi.

Til ta'limiga yangi texnologiyalarni joriy etish pedagogik samaradorlikni oshirish, o'quvchilarning qiziqishini kuchaytirish hamda til o'rgatishdagi muhim ehtiyoj va muammolarni hal qilishga intilayotgan pedagoglar va tadqiqotchilar orasida tobora ortib borayotgan qiziqish sohasiga aylandi [2, 1-2-b.].

Bu holat zamonaviy til o'rganish jarayonida AI vositalarining qo'llanilishiga qiziqishning oshishini va ularning pedagogik amaliyotda yanada keng birlashish imkonini ko'rsatadi.

Xulosa. Ushbu tadqiqot natijalariga ko'ra, sun'iy intellekt texnologiyalari zamonaviy til ta'limida yangi imkoniyatlar yaratib, pedagogik jarayonlarni tubdan o'zgartirmoqda. Tadqiqotchilar ta'kidlaganidek, AI nafaqat o'quvchilarning individual ehtiyojlarini hisobga olgan shaxsiylashtirilgan o'quv tajribalarini taqdim etadi, balki avtomatlashtirilgan baholash, tezkor feedback va interaktiv vositalar orqali til o'rganish jarayonining samaradorligini oshiradi. AI vositalarining uyg'unlashuvi o'qitish metodikasini yangilash, o'quvchilarning til muhitiga moslashish qobiliyatini rivojlantirish va mustaqil o'rganish ko'nikmalarini mustahkamlashda muhim ahamiyat kasb etadi. Shu bilan birga, yangi texnologiyalar pedagoglar va tadqiqotchilar uchun ham innovatsion yondashuvlarni sinab ko'rish imkonini beradi. Kelajakda sun'iy intellektning til ta'limiga qo'shadigan hissasi yanada kengayib, o'quv jarayonini har bir o'quvchiga moslashish, til to'siqlarini yengish va o'quvchilarning qiziqishini oshirishda hal qiluvchi omilga aylanishi kutilmoqda. Shu jihatdan, AI zamonaviy Til o'rgatish usullarini zamonaviylashtirish, yaxshilash va yangi bosqichga olib chiqadigan muhim yordamchi yoki qurol sifatida qaraladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Rahman, A., Raj, A., Tomy, P., & Hameed, M. S. (2024). A comprehensive bibliometric and content analysis of artificial intelligence in language learning: tracing between the years 2017 and 2023. *Artificial Intelligence Review*, 57, Article 107. 2-bet.
2. Yan, W., Li, B., & Lowell, V. L. (2025). Integrating Artificial Intelligence and Extended Reality in Language Education: A Systematic Literature Review (2017–2024). *Education Sciences*, 15(1), 66. 1-2-bet.
3. Zhang, X., & Umeanowai, K. O. (2025). Exploring the transformative influence of artificial intelligence in EFL context: A comprehensive bibliometric analysis. *Education and Information Technologies*, 30, 3183–3198. 2-bet.